

PRAKTIKUM IZ GINEKOLOGIJE IN PORODNIŠTVA – OBVEZNI POSEGI

ANDRAŽ DOVNIK

Univerza v Mariboru

Medicinska fakulteta

PRAKTIKUM IZ GINEKOLOGIJE IN PORODNIŠTVA – OBVEZNI POSEGI

ANDRAŽ DOVNIK

MARIBOR, 2024

Naslov / Title

Praktikum iz ginekologije in porodništva – obvezni posegi

Izdaja / Editon

Prva izdaja

Avtor / Author

Andraž Dovnik

(Univerza v Mariboru, Medicinska fakulteta)

Recenzenta / Reviewers

Faris Mujezinović

(Univerza v Mariboru, Medicinska fakulteta)

Špela Smrkolj

(Univerza v Ljubljani, Medicinska fakulteta)

Založnik / Published by

Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba

University of Maribor, University Press

Slomškov trg 15, 2000 Maribor, Slovenija

<https://press.um.si>, zalozba@um.si

Izdajatelj / Issued by

Univerza v Mariboru, Medicinska fakulteta

University of Maribor, Faculty of Medicine

Taborska ulica 8, 2000 Maribor, Slovenija

<http://mf.um.si/>, mf@um.si

Lektorica / Language editing

PREVEKSO d.o.o.

Slikovno gradivo / Images

Osebni arhiv avtorja

Oblikovanje / Design

Dušan Pogačar, s. p.

Tisk / Printed by

CICERO, Begunje, d.o.o.

Naklada / Number of copies

150 izvodov

Cena / Price

8,10 €

Leto izdaje / Year of issue

Maribor, september 2024

Odgovorna oseba založnika / For publisher

prof. dr. Zdravko Kačič,

rektor Univerze v Mariboru

Dostopno na / Available at

<https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/905>

ISBN (mehka vezava):

978-961-286-897-0

Nasvet za citiranje /

Recommended Reference

Dovnik, A. (2024). *Praktikum iz ginekologije in porodništva – obvezni posegi*. Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba. doi: 10.18690/um.mf.5.2024

Pravni poduk

© Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba. Vse pravice pridržane.

Brez pisnega dovoljenja založnika je prepovedano reproduciranje, distribuiranje, predelava ali druga uporaba tega dela ali njegovih delov v kakršnem koli obsegu ali postopku, vključno s fotokopiranjem, tiskanjem ali shranjevanjem v elektronski obliki. / *All rights reserved. No part of this book may be reprinted or reproduced or utilized in any form or by any electronic, mechanical, or other means, now known or hereafter invented, including photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, without permission in writing from the publisher.*

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Univerzitetna knjižnica Maribor

618(075.8)

DOVNIK, Andraž

Praktikum iz ginekologije in porodništva : obvezni posegi / Andraž Dovnik ; [slikovno gradivo osebni arhiv avtorja]. - 1. izd. - Maribor : Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2024

Sorodni elektronski vir: <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/905>
ISBN 978-961-286-897-0
doi: 10.18690/um.mf.5.2024
COBISS.SI-ID 204568579

Kazalo

1. UVOD	1
2. EVIDENČNI KARTON ŠTUDENTA	2
3. ANAMNEZA IN KLINIČNI PREGLED	6
3.1. Anamneza	6
3.2. Najpogostejše težave	6
3.2.1. Izcedek iz nožnice	6
3.2.2. Vaginalna krvavitev	7
3.2.3. Pelvična bolečina	8
3.3. Klinični ginekološki pregled	8
3.3.1. Inspekcija	8
3.3.2. Preiskava v zrcalih	11
3.3.3. Digitalni bimanualni pregled male medenice	11
4. CITOLOŠKI ODVZEM BRISA MATERNIČNEGA VRATU	13
4.1. Postopek odvzema brisa materničnega vratu za citološko analizo	13
4.2. Citološka napotnica	14
5. ODVZEM MIKROBIOLOŠKEGA BRISA NOŽNICE IN MATERNIČNEGA VRATU	16
5.1. Postopek odvzema mikrobiološkega brisa ...	16
6. UPORABA HITRIH TESTOV	17
6.1. Hitri urinski test	17
6.2. Odvzem kapilarne krvi	17
6.2.1. Pripomočki za odvzem kapilarne krvi	18
6.2.2. Postopek odvzema kapilarne krvi	18
7. ODVZEM VENSKE KRVI (venepunkcija)	19
7.1. Pripomočki za odvzem venske krvi	19
7.2. Postopek odvzema venske krvi	20
8. NASTAVITEV IN ODSTRANITEV PERIFERNE VENSKE KANILE	21
8.1. Pripomočki za nastavitev in odstranitev periferno venske kanile	21
8.2. Postopek nastavitve periferno venske kanile ...	22
8.3. Oskrba periferno venske kanile	22
8.4. Odstranitev periferno venske kanile	22
9. SUBKUTANA IN INTRAMUSKULARNA APLIKACIJA ZDRAVILA	23
9.1. Postopek podkožne aplikacije zdravila	23
9.2. Postopek intramuskularne aplikacije zdravila ..	23
10. DELO V OPERACIJSKI DVORANI	25
10.1. Priprava operaterja in operacijskega polja	25
10.1.1. Umivanje in razkuževanje rok	25
10.1.2. Oblačenje kirurških rokavic	26
10.1.3. Antiseptična priprava operacijskega polja	26
10.2. Šivanje operativne rane	27
10.2.1. Enostavni posamezni šiv	27
10.2.2. Posamezni povratni šiv po Donatiju	28
10.2.3. Posamezni šivi po Algoewerju	28
11. UVAJANJE TRAJNEGA URINSKEGA KATETRA PRI ŽENSKI	29
11.1. Pripomočki za uvajanje trajnega urinskega katetra	29
11.2. Postopek uvajanja trajnega urinskega katetra ..	29
12. SNEMANJE IN ODČITAVANJE CTG	31
12.1. Snemanje CTG	31
12.2. Odčitavanje CTG	31

PRAKTIKUM IZ GINEKOLOGIJE IN PORODNIŠTVA – OBVEZNI POSEGI

Andraž Dovnik

Univerza v Mariboru, Medicinska fakulteta,
Maribor, Slovenija.
andraz.dovnik1@um.si

V tej skripti so opisani posegi, ki jih študent 6. letnika medicine opravlja v sklopu praktičnega pouka ginekologije in porodništva. Namen praktičnega pouka je pridobitev praktičnega znanja, ki je pomembno pri vsakdanjem kliničnem delu, in integracija tega znanja v že predhodno pridobljeno teoretično znanje. Poleg ginekološke anamneze so opisani tudi obvezni posegi, ki jih študent opravlja na oddelku. Opisu postopkov je priloženo tudi slikovno gradivo. Pri vsakem postopku je navedena obvezna oprema, ki je potrebna za izvedbo postopka. Večino posegov opravi študent na oddelku v sodelovanju z lečečim zdravnikom oz. medicinsko sestro. V sklopu praktičnega pouka je predvideno tudi sodelovanje v aseptični operacijski dvorani. V skripti so opisani postopki priprave operativnega polja.

Ključne besede:

anamneza,
ginekološki status,
bris materničnega vratu,
odvzem venske krvi,
kardiotokografija

ISBN: 978-961-286-897-0

DOI: <https://doi.org/10.18690/um.mf.5.2024>

URL: <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/905>

1. UVOD

V tej skripti so poleg ginekološke anamneze opisani tudi obvezni posegi, ki jih študent opravlja na oddelku:

- Ginekološki pregled in odvzem brisa materničnega vratu
- Odvzem mikrobiološkega brisa nožnice in materničnega vratu
- Uporaba hitrih testov
- Odvzem venske krvi
- Nastavitev periferne venske kanile
- Subkutana in intramuskularna aplikacija zdravil
- Priprava operativnega polja
- Šivanje operativne rane
- Kateterizacija sečnega mehurja
- Snemanje in odčitavanje CTG.

Praktikum predvideva tudi sodelovanje pri anestezijskih posegih, kot so intubacija, nastavitev področne (spinalne/epiduralne) anestezije ter nastavitev nazogastrične sonde. Študent pri delu v porodnišnici prav tako sodeluje s pediatri pri oskrbi novorojenca.

2. EVIDENČNI KARTON ŠTUDENTA

Ginekologija in porodništvo – 6. letnik

Praktično delo ob bolniku

Lokacija: Ginekološke ambulante, hospitalne enote z ustreznim številom bolniških postelj oz. ustreznim deležem ginekološke in porodniške problematike, operacijske dvorane, laboratoriji za OBMP.

Trajanje: Tri tedne (90 h). Tedensko opravi študent 30 ur. Vsaj enkrat dela študent v sprejemni oz. urgentni ambulanti.

Mentor: Habilitirani visokošolski učitelj ali sodelavec ali gostujoči strokovnjak. Sodeluje pri seminarjih, ki jih pripravljajo študenti, odgovoren je tudi za usklajevanje dela med študenti in sobnimi zdravniki. Preverja in usmerja vsakodnevna opravila študentov.

Praktično-aplikativni cilji predmeta:

Študent tekom praktikuma pripravi poročilo o treh bolnicah (ginekologija ali porodništvo), ki jih spremlja od sprejema do odpusta oz. sodeluje v dispanzerskem delu zdravstvene oskrbe žensk.

Naloge študenta:

- anamneza;
- predvizita s kliničnim pregledom pacientke in osnovnimi meritvami ter poročanje mentorju;
- poročanje o anamnezi in kliničnem statusu bolnice na viziti oz. po pregledu v ginekološkem dispanzerju;
- predlog načrta preiskav (načela racionalne diagnostike);
- predlog načrta terapije (načela racionalne terapije);
- izvajanje posegov (glej seznam);
- sodelovanje pri pogovorih s pacientkami, starši oz. skrbniki;
- sodelovanje pri pripravi odpustnih pisem.

V sprejemni oz. urgentni ambulanti študent sprejema bolnice (vzame anamnezo in opravi klinični pregled).

V ginekološkem dispanzerju sodeluje pri pregledih žensk in vseh preventivnih dejavnostih.

Študent se lahko pridruži svojemu mentorju tudi pri drugih opravilih (npr. v specialistični ambulanti, funkcionalni enoti, operacijski dvorani, dežurstvu).

Evidenco o opravljenem delu (karton) študent predloži mentorju po končanih vajah. Znanje in napredovanje študenta se preverja sprotno s strani mentorja.

Oblike skupinskega izpopolnjevanja:

- redni strokovni sestanki na kliniki;
- redni seminarji specialistov in specializantov na kliniki;
- posebej za študente organizirane oblike: klinični seminarji s prikazom zanimivih bolnikov, prav tako osnove CTG, kolposkopije, ultrazvoka, histeroskopije, laparoskopije, mamografije itd.

Vsak študent pripravi **en seminar** iz klinične kazuistike oz. na podlagi pregleda literature.

Priporočena opravila, ki naj bi jih študent opravljal med delom na oddelku ali v ambulanti:

- antropometrijske meritve (telesna višina, telesna teža);
- merjenje telesne temperature in merjenje krvnega tlaka;
- odvzemi venske krvi;
- različne oblike parenteralnih aplikacij zdravil in tekočin (s.c., i.m., i.v.);
- hitri testi (urin, Hb, vaginalni bris);
- odvzemi mikrobioloških brisov (vagina, splovilo, blato, koža);
- odvzemi urina in odčitanje urinokulture;
- snemanje CTG;
- odvzem brisa materničnega vratu (Pap test);
- priprava operativnega polja;
- šivanje kože.

Univerza v Mariboru

Medicinska fakulteta

Cena: 8,10 €

ISBN 978-961-286-897-0

